

UMBOÐSMAÐURIN

UMBOÐSMAÐURIN AVVÍSIR FLESTU KLAGUR SUM KOMA

Løgtingsins Umboðsmaður fekk 80 klagur í fjør, men nógv tær flestu vóru avvistar

Árni Gregersen

Løgtingsins umboðsmaður hevur eftirlit við, at almennu umsitingiareindirnar ikki gera mistøk ella vanrøkja sínar skyldur.

Ein og hvør kann senda Umboðsmanninum klagu og tað var gjørt 80 ferðir í fjør.

Men annaðhvørt hava vit sum borgarar ikki skilt, hvat vit kunnu klaga um hjá Umboðsmanninum, ella er gáttin sera høg at koma upp um, tí 71 av teimum 80 klagunum frá 2015 vísti Umboðsmaðurin frá sær.

Treytir skulu vera uppfyltar fyri at Umboðsmaðurin viðgerð eina kærur.

Er talan um avgerðir, sum kunnu leggjast fyri hægri umsitingarmyndugleika, skal hesin møguleiki vera royndur fyrst, áðrenn klagað verður til umboðsmannin.

Eisini skal klagan vera latin Umboðsmanninum í seinasta lagi eitt ár eftir at kærarin heldur seg hava verið fyri órætti.

Av teimum 761 kærurum, sum Umboðsmaðurin avvísti í fjør, komu trýggjar ov seint inn, í nýggju førum vóru kærurumøguleikarnir ikki troysttir og í 48 førum var ikki grundarlag fyri víðari kann-ingum. Sjey kærur vóru uttan fyri heimildarøkið hjá Umboðsmanninum og fyra vóru afturkallaðar.

Ymisk at kæra um

Sjálvt um 80 kærur komu inn í fjør, so vóru 84 mál endaliga viðgjørð í fjør.

Serliga eru tað mál um alment innlit, sum fylla nóg. Ofta eru tað journalistar, sum kæra um, at tey ikki hava fingið innlit í almenn mál. Tilsamans viðgjørði Umboðsmaðurin 18 mál av hesum slag í fjør.

Hergeit Nielsen, fyrrverandi løgtignsformaður, greiddi frá, hvussu fyrsti Umboðsmaðurin var settur í starv

13 ferðir var kært um byggimál, búnaðarmál, umhvørvi og annað og 10 ferðir um starvsfólkamál og 10 ferðir um barnaverndarmál.

Umboðsmaðurin

Sonja í Ólavsstovu er Løgtingsins Umboðsmaður.

Umboðsmaðurin verður settur í starv fyri fimm ár í senn og í fjør skuldi Umboðsmaðurin setast aftur.

Nógv orðaskifti var um setan av Umboðsmanni. Sólja í Ólavsstovu, sat seianst fimm ára skeið og hennara tíð var úti á nýggjárið.

Løgtingið velur umboðsmannin, men tað gekst illa at semajst um, hvørt sitandi umboðsmaður skuldi healda fram.

Umboðsmaðurin er í sínum virksesemi óheftur av tinginum og umboðsmaðurin ger sjálvur av, hvørji mál umboðsmaðurin viðger.

Um Løgtingið ikki longur hevur álit á umboðsmanninum, kunnu tveir triðingar av løgtignsmonnunum tó loysa hann úr starvi.

Men tá ið Umboðsmaðurin hesaferð skuldi veljast, so vóru tað fleiri tingfólk, sum vóru ímóti, at Sólja í

Sólja í Ólavsstovu var sett í starvið fimm ár afturat, hóast tingið ikki var samt

Ólavsstovu fekk eitt skeið afturat. Hon hevði tá sitið í tvey skeið.

2. desember legði løgtignsformaðurin uppskot fram um at velja sitandi umboðsmannin aftur fyri eitt fimm ára skeið, sum alto byrjaði 1. januar í ár.

Seks tingmenn heittu á tingformannin um at bíða við atkvøðugreiðsluni og vístu til eina grein í tingskipanini.

Umsitingin í tinginum helt ikki at hendan greinin kundi brúkast, tí hon er

ætlað, tá ið umskot um at velja onkran kemur óivart.

Í hesum føri var greitt, at talan var um uppskot at seta sitandi umboðsmann í fimm ár afturat.

Úrslitið av atkvøðugreiðsluni í desember 2015 gjørdist, at 22 atkvøddu fyri einum afturvali, átta atkvøddu blankt og trý atkvøddu ímóti. Av tí at ongin umrøða er av valinum í Løgtinginum er torført at staðfesta orsøkina fyri hesum úrsliti.

Aftanfyrri stríðið um valið av Umboðsmanninum lá grannskoðaramálið, sum Umboðsmaðurin hevði viðgjørt.

Formennirnir í andstøðuflokkunum funnust í Útvarpinum at tilgongdini, sum samgongan hevði havt til setanina.

Teir søgdu, at hetta var orsøkin til, at teir ikki atkvøddu fyri umboðsmanninum.

Men bæði formaðurin í Sambandsflokkinum og Miðflokkinum lögdu tó afturat, at teir hava fult álit á

sitandi Umboðsmanni.

Sólja í Ólavsstovu er alto sett í eitt nýtt fimm ára skeið. Hon kann loysast úr starvinum umt veir triðingar av manninginum í tinginum semjast um tað.

Soleiðis byrjaði tað

Tá ið Umboðsmansstovnurin hevði virkað í 10 ár var eitt hátíðarhald. Tá greiddi fyrrverandi løgtignsformaðurin Hergeir Nielsen frá, hvussu tilgongdin til at velja fyrsta Umboðsmannin gekk fyri seg.

Talan var um ein drúgva tilgongd, tí politikararnir vistu, at skal ein slíkur stovnur virka, so skal hann hava fult álit frá politisku skipanini.

Formansskapurin var sera tilvitaður um, at skuldi stovnurin verða lív lagað, so galt tað um at finna tann rætta persónin.

Ein persónur sum var virdur manna millum.

Formansskapurin fekk umsiting tingsins at gera eitt yvirlit yvir allar royndar

føroyskar lögfrøðingar, bæði innan- og uttanlands.

Tosað varð síðan um, hvør hugsast kundi vera frægast skikkaður í hesum heilt serliga starvi.

Tann 2. november 2000 samtykti Løgtingið einmælt at velja Joen H. Andreas-sen, sorinskrivari, til embætið sum Føroya fyrsti umboðsmaður, og tók hann við starvinum 1. mai 2001.

So her er ikki talan um nakra vanligu setanartilgongd.

Starvið verður ikki lýst leyst, og møguligir persónar til embætið verða valdir út við einari óformligari mannagongd, og tað er formansskapurin í Løgtinginum, sum stendur fyri arbeiðinum at velja ein umboðsmann.

Umboðsmaðurin er settur av Løgtinginum at hava eftirlit við almennu fyrisitingini

